

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ПРИРОДОЗНАВСТВА У СТУДЕНТІВ НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ ДОШКІЛЬНА ОСВІТА

Т. А. Слюсар

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Перебудова педагогічного процесу в дитячих дошкільних закладах відповідно до Закону України «Про дошкільну освіту», Базового компоненту програми розвитку дитини дошкільного віку «Дитина» та створення оптимальних умов розумового і фізичного розвитку дитини вимагають певних змін у підготовці спеціалістів. Основним завданням у підготовці фахівців є оволодіння ними знаннями про природу рідного краю, її видову різноманітність, проблеми збереження та використання її потенціалу в гуманізації педагогічного процесу (розвитку розумових, моральних, естетичних сторін особистості дитини). У концепції дошкільного виховання особлива увага приділяється вирішенню завдань екологічного та фізичного виховання дітей, формування у них ціннісного ставлення до природи.

Метою курсу Основи природознавства є підготовка майбутнього вихователя дошкільного закладу до організації процесу ознайомлення дошкільників з природою відповідно до концепції сталого розвитку, формування знань щодо змісту, методів і форм ознайомлення дошкільників з природою, організаційних умов створення осередку природи, формування професійних якостей на засадах компетентнісного підходу. Мета курсу реалізується через систему завдань, а саме:

1. ознайомлення студентів із можливостями використання різноманітних об'єктів і явищ природи у роботі з дітьми дошкільного віку з метою формування екологічної культури;

2. забезпечення високого рівня екологічних знань та накопичення досвіду ціннісного ставлення до природи та стійких екологічних мотивацій дошкільника;

3. формування теоретичної бази знань про завдання, зміст, форми та методи роботи по формуванню екологічної культури дітей дошкільного віку;

4. розвиток навичок педагогічного прогнозування та практичного втілення екологічних та методичних знань в умовах сучасного дошкільного виховання;

5. ознайомлення студентів із історією взаємовідносин людини і природи та розвитком в педагогічній науці поглядів на природу як засіб виховання;

6. ознайомлення майбутніх вихователів із найбільш важливими та яскравими педагогічними та методичними ідеями, теоріями та технологіями щодо використання природи у навчанні та вихованні дітей дошкільного віку, які є результатом наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених за останні роки.

Студенти ознайомлюються з можливостями використання різних об'єктів в та явищ природи у роботі з дітьми дошкільного віку, враховуючи природне оточення дитячого дошкільного закладу, з надбанням педагогічних традицій українського народу. В процесі вивчення курсу у майбутніх фахівців формуються ключові та предметні компетенції. Зміст програми орієнтований на формування у студентів наступних умінь, що впливають на формування відповідних компетенцій вихователя дошкільного закладу:

Конструктивні: проектувати навчально-виховний процес ознайомлення дітей з природним довкіллям, використовувати плани-конспекти окремих занять за темами з урахуванням різних умов навчання і рівня підготовки дітей, визначати цілі та завдання кожного заняття, обирати ефективні прийоми досягнення сформульованих цілей з урахуванням вікових особливостей дітей

Комунікативні: установлювати й підтримувати різноманітні мовленнєві контакти, вибудовувати усне та письмове мовлення, керувати своєю поведінкою і настроєм, чітко і впевнено виражати свою думку; знайомити з доступними образними виразами, приказками, прислів'ями, фразеологічними зворотами, насичувати власне мовлення епітетами, синонімами, антонімами, образними звертаннями, за допомогою спеціальних прийомів проводити навчальні вправи з розвитку образного мовлення і стимулювати природне наслідування дітьми образного слововживання на основі усної народної творчості природознавчого змісту.

Організаторські: організовувати виконання накресленого плану; раціонально поєднувати колективні (фронтальні, групові, парні) та індивідуальні форми роботи з урахуванням особливостей кожного етапу навчання; здійснювати різноманітні прийоми активізації дітей залежно від їх вікових особливостей; методично доцільно використовувати традиційні наочні посібники, технічні засоби навчання.

Розвивально-виховні: реалізовувати загальноосвітній, розвивальний та виховний потенціал занять; формувати і розвивати інтелектуальну та емоційну сфери особистості дитини, його пізнавальні інтереси, спонукати дітей до обміну враженнями, спільного обговорення побаченого під час спостережень, екскурсій, занять в природі.

Дослідницькі: готовність знаходити, аналізувати та застосовувати в практичній діяльності сучасні методики та технології, в тому числі і інформаційні, ознайомлення дітей з природою.

Методичні: оволодіти методами і прийомами роботи з дітьми в навчально-виховній діяльності, здійснювати індивідуальний підхід до дитини, розвивати їх творчі здібності тощо; аналізувати зміст методичних посібників; обґрунтовувати ефективність вибору засобів наочності відповідно до дидактичної мети занять; застосувати засоби наочності у процесі ознайомлення з довкіллям; виготовляти засоби наочності.

Діагностичні: вміти застосовувати діагностичні методики з метою визначення екологічної компетентності дітей дошкільного віку, діагностувати ставлення дітей до об'єктів природи, вивчати особистість дитини, з метою виявлення рівня сформованості природовідповідних навичок і вмінь, здійснювати контрольну-оцінну діяльність на основі аналізу поведінки дитини на заняттях та у повсякденному житті.

Прикладні: вміти виготовляти дидактичні матеріали, оформлювати групове приміщення, створювати осередок природи, розробляти інформаційні екологічні проекти, створювати модельні об'єкти природних явищ.

Важливою складовою фахової підготовки є предметна природознавча компетентність, яка полягає у здатності самостійно здобувати та поглиблювати знання з різноманітних галузей природничих наук (основні закони, теорії, актуальні проблеми сучасного природознавства), досконало володіти комплексом сучасних інформаційно-комунікативних технологій та засобів навчання, застосувати здобуті знання, уміння й навички для самовдосконалення та власного професійно-педагогічного зростання [1].

Курс «Основи природознавства» спрямований на ознайомлення студентів з навколишнім світом, наслідками його забруднення; таємницями життя на землі, природознавчими поняттями та закономірностями, раціональними формами організації і проведення навчально-виховного процесу з природознавства в початковій школі. Вивчення даної навчальної дисципліни має на меті допомогти студентам в оперуванні елементами наукових знань про основні фактори розвитку живої природи, пристосовування рослин і тварин до змін у неживій природі та про існуючі взаємозв'язки і залежності у світі; класифікувати живу природу на основі

безпосереднього сприймання і аналізу зовнішніх ознак, способів взаємодії із середовищем; орієнтуватися у різних видах діяльності в природі; бути обізнаними з особливостями процесів неживої та живої природи рідної місцевості.

Список використаної літератури

1. www.kspu.edu/...ashx/Основи%20природознавства%20програма16%20.docx?..

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор О. А. Біда

ПЕДАГОГІЧНА КОРЕКЦІЯ ВЕРБАЛЬНОЇ АГРЕСІЇ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

А. О. Слюсаренко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Агресія – це поведінка, яка спричинює шкоду іншим людям. Агресія проявляється у побитті інших людей, у вербальних образах, погрозах, ворожих насмішках, жартах, а також містить непрямі форми фізичної та вербальної агресії (бойкот, ворожа міміка та жестикуляція) [1, с. 156-158].

Феномен агресії завжди привертав до себе увагу суспільства. Тому й не випадково, що перші спроби проаналізувати це явище, зрозуміти його причини здійснювалися ще в донауковий період – у сфері релігії.

Вербальна агресія - агресивна поведінка з використанням власних негативних емоцій як за допомогою інтонацій та інших невербальних компонентів мови, так і за допомогою змісту висловлювань.

Дитяча агресивність формується під впливом стилю спілкування дорослого з дитиною.

Дослідження в області вивчення дитячої агресії показують, що на формування даної особливості впливають:

негативізм матері (її відчуженість, байдужість, постійна критика);

байдуже відношення, ігнорування агресивних проявів дитини по відношенню до інших дітей і дорослих (фактично заохочення агресивної поведінки);

суворість дисциплінарних дій (фізичне покарання, психологічний тиск, приниження) [2].

На формування дитячої агресії може впливати схильність до збудливості нервової системи. Але йдеться тільки про схильність. Практика показує, що на агресивність дитини більше впливають соціальне середовище і його оточення. Агресивна дитина швидше виросте в сім'ї з агресивними батьками, але не тому що це передається генетично, а тому що батьки не уміють справлятися з своєю агресивністю. Тому і не змогли навчити цього своєї дитини [3, с. 332-336].

Дослідження в області вивчення дитячої агресії показують, що на формування даної особливості впливають:

–негативізм матері (її відчуженість, байдужість, постійна критика);

–байдуже відношення, ігнорування агресивних проявів дитини по відношенню до інших дітей і дорослих (фактично заохочення агресивної поведінки);

–суворість дисциплінарних дій (фізичне покарання, психологічний тиск, приниження).

На формування дитячої агресії може впливати схильність до збудливості нервової системи. Але йдеться тільки про схильність. Практика показує, що на агресивність дитини більше впливають соціальне середовище і його оточення. Агресивна дитина